

Таклиф ва муаммонинг
катта-кичиги йўқ

Ўзбекистон тадбиркорлар
мамлакатига айланади!

Сув ҳаёт-мамот
масаласими?

Миллат ғуури
нима?

ЯНГИ ҲАЁТ УЧУН, ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН УЧУН!

9-yanvar
2025-yil 1 (1 103)

© 21asr.uz © XXI_asr@mail.ru © @XXIAsr

Gazeta 2004-yil 1-yanvardan chop etila boshlagan

Ҳаёт жиҳнати

Ўткир ҲОШИМОВ:

УСТОЗ – отангдан
улуғ, деганлари
бежиз эмас.
Ота ҳаёт беради.
Устоз эса яшашга
ургатади.
Туғилишдан кўра
яшаши қийинроқ...

ЙИЛ БОШИДА... САРҲИСОБ!

Азалдан таомил шундай: янги йил
бошлисанса, ўтган йили барча
соҳаларда эришилган катта-кичик
ютуқ-муваффақиятлар обдон таҳлил
қилинади ва ўз навбатида
эришилмаган довонлар, яъни йўл
қўйилган камчиликлар танқидий
назар билан кўриб чиқиласди.
Хўш, энди тарих мулкига айланган
2024 йил Ўзбекистоннинг
ижтимоий-сиёсий, иқтисодий
ҳаётида қандай из қолдирди?
Халқ фаровонлиги, турмуш
даражамиз, бунёдкорлик бобида
ва бошқа жабхаларда қандай
ўзгаришлар содир бўлди? Жаҳон
ҳамжамияти олдидағи нуфузимиз
қай даражада ошиди?
Бу каби ўнлаб, юзлаб саволларга,
албатта, жавоблар топилиши
зарур. Шунинг учун ҳам
2025 йилнинг аввалида ўтган йили
маънавий, иқтисодий ва ижтимоий
тармоқлар кесими бўйича
экспертлар, журналистлар томонидан
тайёрланган айrim мақолаларни
эътиборингизга ҳавола қиласми.

О'зLiDeP ОДАМЛАР ОРАСИДА!

Вақтнинг шиддатини кўринг, кечагина янги йилни кутаётган эдик: бир киприк қоққуни мизча 2025 йилнинг биринчи ҳафтаси ниҳоясига етиб қолди. Ўтган йилнинг кузи адогида парламент ва маҳаллий кенгашларга сайловлар бўлиб ўтгач, айrim шошқалоқ блогерлар ижтимоий тармоқларда ўзларича энди сиёсий партиялар “танаффус”га чиқиб кетса керак, деган мазмунда башорат қилишганиям рост. Лекин...

Аслида тўрт фаслда ҳам бу жараёнлар тўхтамайди. Ишонмаганлар бўлса, марҳамат, эртадан бошлаб Жиззах вилоятининг турли

қишлоқ ва маҳаллаларида Ўзбекистон Либерал-демократик партиясининг сайловчилар, жамоатчилик вакиллари билан навбатда ги учрашувларида қатнашсин, кузатсин. Юзма-юз мuloқotларда мамлакатимизда турли соҳаларда олиб борилётган ислоҳотларнинг мазмун-моҳияти, парламентдаги партия фракцияси фаoliyati, шунингдек, одамларни ўйлантираётган муаммолар ва таклиф-мулоҳазалар таҳлил этилади.

Газетамизнинг келгуси сонларида ушбу мuloқotлар тафсилотлари батафсил ёритилади.

ИЧИМЛИК СУВИ ҲАЁТ-МАМОТ МАСАЛАСИ...МИ?

Сўнгги вақтларда Ўзбекистонда оби ҳаёт ичиомликинг олдини олиш, сувдан оқилона фойдаланиши маданийтиш шакллантириш масаласи бот-бот кун тартибига чиқмоқда. Ер юзасининг 70 фоизи сув билан копланган бўлса, уни иқтисод килиш учун шунча жон кўйдирish шартми десиз. Албатта, шарт! Чунки аслида сайёрамиздаги жами сув манбанинг 97,5 фоизи ичишга яроқсиз – шўр сув хисобланади. Колган 2,5 фоиз чучук сувнинг ҳам 1,7 фоизи океанлардаги поляр музликлар хиссасига тўғри келади.

Шу ўринда Ўзбекистоннинг сув миқдори қанча, деган ҳақли савол туғилиши табиий. Дунёдаги умумий сув миқдори тахминан 1,332 миллиард куб километр бўлса, Ўзбекистон Амударё, Сирдарё ва бошқа сув манбалари хисобига ҳар йил иқтисодий тармоқлари учун 56 – 57 миллиард куб метр миқдорида сув ресурсларидан фойдаланади. Шунга кўра, Ўзбекистон ер юзидаги сувнинг жуда кичик қисми, яъни тахминан 0,01 фоизни ишларат экан. Шундан 48–49 миллиард куб метр, яъни 87 фоизи қышлок хўжалигига, 5,5 миллиард куб метр энергетика, саноат ва балиқчилк миқсадларда ҳамда атиги 2,2 миллиард куб метр ичиомлик сувларни ишларнинилайди.

Сўнгги 7 йилда ичиомлик суви таъминоти ва оқова сув хизматлари соҳасидаги камров даражасини ошириш ва шу тарика ахолига муносиб турмуш шароитларини яратиш мақсадидаги 20 трилион сўмга яқин маблағ йўналтирилди. Бир ортда колган 25 йилга нисбатан олиб қаралганда 8 барабарга кўп дегани. Хўш, ушбу маблағлар хисобидан қандай ишлар амалга оширилди? Дастрлаб, ичиомлик сувига муҳтож худудларга 2 916 та сув ишишоти ва 43 минг клометрга яқин ичиомлик суви тармоқлари тортиди. Сўнгра оқова сув тозалаш ишишотларини барпо этиш ва бошқа зарурий максадларда сарф этилди. Натижада ахолининг марказлашган ичиомлик суви билан таъминланганлар даражаси 2017 йилда 63 фоизни ташкил этган бўлса, бугунга келиб ушбу кўрсаткил 77,4 фоизга етказилди. Ўтган давр мобайлнида 8 миллионга яқин ахоли или бор марказлашган ичиомлик суви билан таъминланади. Шунингдек, 14,5 миллион нафар ахолининг ичиомлик суви таъминоти яхшиланди. “Ўзсувтасминот” акциядорлик жамиятни маълумотларига кўра, 2026 йилда бу кўрсаткил қарип 90 фоизга етказилиши мўлжалланмоқда. Қолаверса, республикада 2025–2030 йилларда қарип 45 минг клометрдан зиёд ичиомлик сув тармоқлари ҳамда 1,8 минг дона ишишотларнинг курилиши ва реконструкция қўлиниши режалаштирилган. Ушбу ишларга 27,1 трилион сўм, шундан, ҳалқаро молия институтлари иштироқида 17 трилион сўм маблағ ажратилиши кўзда тутилмоқда.

Соҳага хусусий инвестицияларин жалб килиш бўйича ҳам қатор ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, “Ўзсувтасминот” АЖ томонидан қўимати 2,9 миллиард доллар тенг 6 та истиқболли лойиҳалар бўйича ишлар аллақачон бошлаб юборилган.

Хусусан, Бирлашган Араб Амирлигининг “SWS Holding” компанияси билан ҳамкорликда 1 миллиард долларлик Тошкент шахрининг оқова сув тизимини яхшилаш лойиҳаси бўйича иш бошланши арафасидаги турбиди. Лойиҳа доирасида Тошкент вилояти Кўйинчирик туманинг “Сурум” МФДда куввати 1 миллион метр куб оқова сув тозалаш ишишоти ҳамда 43 километрга яқин оқова сув коллекторларни барпо этилади. Бунда, “SWS Holding” компанияси томонидан лойиҳанинг техник-иктисодий асоси 2025 йил марта ойига кадар ишлаб чиқилиб, 2026 йилда дастур фаолияти тўлиқ иш бошлайди.

Сурхондарё вилояти ичиомлик сув таъминотини яхшилашади.

шилаш мақсадида Франциянинг SUEZ компанияси билан ҳамкорликда 1,1 миллиард долларлик лойиҳа амалга оширилмоқда. Сирдарё вилоятининг Ширин шаҳарчасида Испаниянинг “Almar Water” компанияси билан ҳамкорликда 250 миллион долларлик суткалар куввати 100 минг куб метр бўлган оқова сув тозалаш ишишоти ва 20 километр оқова сув коллектори курилиши режалаштирилмоқда.

Шу билан бирга, Самарқанд вилоятининг туман марказларида Мирснинг “Hassam Allam” компанияси билан бирга 100 миллион долларлик умумий куввати 60 минг метр куб/сутка бўлган 6 та оқова сув тозалаш ишишоти куриш белгиланган. Мазкур лойиҳанинг техник-иктисодий асоси жорий йилнинг октябрь ойига қадар ишлаб чиқилиши белгиланган.

Худди шундай 9 та лойиҳа Саудия Арабистон Под-

лаверса, “Зарафшон дарёси сувидан фойдаланиш хисобига Жиззах вилоятини ичиомлик сув таъминотини яхшилаш” лойиҳаси доирасида Дўстлик, Пахтакор, Мирзачўл, Шароф Рашидов туманлари ва Жиззах шаҳрида яшовчи ахолининг ичиомлик сувга бўлган эҳтиёжи етарлича қондирилди.

Марказлашган ичиомлик сув таъминоти бўйича ичиомлик сувнинг ўртача йўқотилиши республика бўйича 28 фоизни ташкил этиб, шундан, технология сарфлар 13,3 фоиз, таъмирлаб тизимларда вужудга келётган авариялар натижасида иш йўқотилишлар 14,7 фоизни ташкил этмоқда. Жорий даврда ҳалқаро молия институтлари иштироқидаги йирик лойиҳалар доирасида гео-ахборот, “СКАДА” ва гидравлик моделлаш тизимларини жорий этиш ишлари амалга ошириб келинмоқда. Бу эса, ўз навбатида, сув йўқотишларини кескин камайтириш ва сифатли хизмат

Бундай шароитда жамиятда чучук сувдан оқилона фойдаланиш маданийтини шакллантириш мухим аҳамият касб этади. Ушбу холат давлат миқёсида тўла англганн ҳолда қатор чоралар амалга оширилмоқда. Жумладан, жойларда сувдан оқилона фойдаланиши бўйича манзулли тарғибот ва ташвиқ ишлари йўлга кўйилган. Ичиомлик ва қарор сувдан нотуғри фойдаланишинг олдини олиш максадида турли жарималар жорий этилди. Бироқ кўрилаётган чоралар етарлича ўз самарасини бермоқда деб айта олмаймиз. Хўш, шундай экан, бу борада қандай ишлар амалга оширилиши зарур?

Жумладан, сувдан оқилона фойдаланишнинг аҳамияти, унинг чегараланган табиий ресурс экани, уни узлуксиз таъминлаш зарурати ахолига содда ва замонавий услугда тушунтирилиши лозим. Қолаверса, соҳа мутасаддилари максад, университет ва босча таълим масканларидаги сувни зарарсиз ва оқилона ишлатишга оид дарслар ишлаб чиқиши зарур.

Бундандан ташқари, сувориш тизимларини модернизация килиш, энергетики тежовчи ва самарали усуllibar, масалан, капилляр тизим (дрони суворишдан фойдаланишни кенгайтириш, сувни қайта ишлаш бўйича технологик инновациялар ва замонавий усуllibar амалга ошириб таъбиқатни ташкил килиш) таъминлаш зарурати ахолига содда сувни тежаш бушундада дастурлар ва субсидиялар жорий этиш максадага мувофиқ.

Сувни муҳофаза килиш ва ундан оқилона фойдаланашига оид қондларни қуҷайтириш, сув хўжалигини модернизация килиш, обиҳаёт истеъмолини назорат қилиш учун жавобгарликни ошириш, зарур холатда чеклоплаш ва санкциялар орқали сув исроифининг олдини олиш лозим. Шу билан бирга, агрохўжаликларда сувдан оқилона фойдаланишнинг илгор усуllibarни кўллаб-куватлаш, кам сув билан самарали суворишни ташкил қилиш, сув истеъмолини ошириш ёки хўжаликларда сувни тежаш бушундада дастурлар ва субсидиялар жорий этиш максадага мувофиқ.

Жамоатчиликни сувдан оқилона фойдаланишда фаол қатнашишга жалб этиш, жумладан, давлат ва хусусий секторлар билан ҳамкорлик орқали ижтимоий ташаббусларни кўллаб-куватлаш, сувориш ва умумий сув захираларини сақлаш жараёнда уларнинг фаоллигини ошириш орқали ижтимоий ва маданий маъсулъият хиссисини куҷайтириш шарт. Зоро, сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш юрт ва келажак авлод учун жуда муҳим.

шоҳлигининг “Miahona” компанияси билан ҳамкорликда Фарғона ва Жиззах вилояtlаридаги давлат-хусусий шериклик асосида умумий куввати 515 минг метр куб/сутка бўлган 4 та оқова сув тозалаш ишишотини куриш, шунингдек, 5 та ишишотни бошкадруға бериш кўзда тутилган. Жорий йилнинг март ойига қадар лойиҳанинг техник-иктисодий асоси ишлаб чиқилиди. Қолаверса, Саудия Арабистони Подшохлигининг “Alkhoraeyef Water & Power Technologies” компанияси билан бирга Навоий вилоятида ичиомлик сув оқова сув тизимини ривожлантириш мўлжалланмоқда. Мазкур лойиҳа доирасида Навоий, Зарафшон шаҳарлари ҳамда Кизилтепа ва Учкудуқ туманларида 400 мингилон долларлик ичиомлик сув оқова сув тизимларини куриш ва реконструкция килиш кўзланган.

Қисқа муддат ичида “Тўпаланг сув омбори сувидан фойдаланиш хисобига Сурхондарё вилоятининг ичиомлик сув таъминотини яхшилаш” лойиҳаси доирасида Сариошиб, Осиё, Денов, Шўрчи, Кумкўргон туманларидағи 1 миллионга яқин ахолининг ичиомлик суви таъминоти яхшиланди. Қо-

курсатилишини таъминлайди.

Бугунги кунда кўллаб шаҳарларда ахолининг сувни тежаш муаммосига пассив муносабатда бўлиши оқибатидан сув ресурсидан фойдаланишда ҳамон исроифчилликка йўл кўйилмоқда. Баъзи бир инсонлар машинасини тоза ичиомлик суви билан юважётганини, яна бирлари салқинлик яратишга ҳаракат килиб, офтобда иссанк асфальти ичиомлик суви билан “суворётганини” кўриш мумкин. Қолаверса, Ўзбекистонда аҳоли сонининг ўсиши, иқтисодиётнинг турли соҳалари ва қышлак хўжалиги жадал суръатлар билан ривожланishi сувга бўлган талабнинг кун сайн ортида боришига сабаб бўлмоқда.

Минтақада сўнгги йилларда глобал иклимининг ўзгариши туфайли йилдан-йилга сув танқислиги сезизиб бормоқда. Бу муаммо Ўзбекистонда ҳам яққол кўзга ташланмоқда. Маълумотларга кўра, бугунги кунда Марказий Осиё ва қўшини давлатларга ғарбиянда майдон қарип 30 фоизга кўрилмаса, сув таъминоти билан боғлиқ салбий оқибатларни юзага келтириши мумкин.

Рисқул СИДДИКОВ,
Олий Мажлис Конунчиллик палатаси депутати,
O'zLiDeP фракцияси аъзоси

ЎЗБЕКИСТОН АВТОСАНОАТИ: НАТИЖАЛАР УЛКАН, РЕЖАЛАР БЕҚИЁС

Хозирда дунёдаги 200 дан ортиқ давлатнинг факат 49 таси куввати, салоҳияти жихатидан турлича бўлган автомобилсозлик саноатига эга. Чунки ғоят мураккаб, катта матливий, технологик ва бошқа ресурсларни талаб қиласидаги жараённи йўлга кўшишга ҳамма мамлакатлар ҳам қодир эмас. Ишлаб чиқарилётган автомobilлар сони бўйича Ўзбекистон жаҳонда 25-йирда турбиди.

Марказий Осиё мамлакатлари орасида эса биринчи погонани банд қилиган. Юртимиз ўшбу минтақадан турлича ғоят мураккаб, катта матливий, технологик ва бошқа ресурсларни талаб қиласидаги жараённи йўлга кўшишга ҳамма мамлакатлар ҳам қодир эмас. Ишлаб чиқарилётган автомobilлар сони бўйича Ўзбекистон жаҳонда 25-йирда турбиди.

Марказий Осиё мамлакатлари орасида эса биринчи погонани банд қилиган. Юртимиз ўшбу минтақадан турлича ғоят мураккаб, катта матливий, технологик ва бошқа ресурсларни талаб қиласидаги жараённи йўлга кўшишга ҳамма мамлакатлар ҳам қодир эмас. Ишлаб чиқарилётган автомobilлар сони бўйича Ўзбекистон жаҳонда 25-йирда турбиди.

Марказий Осиё мамлакатлари орасида эса биринчи погонани банд қилиган. Юртимиз ўшбу минтақадан турлича ғоят мураккаб, катта матливий, технологик ва бошқа ресурсларни талаб қиласидаги жараённи йўлга кўшишга ҳамма мамлакатлар ҳам қодир эмас. Ишлаб чиқарилётган автомobilлар сони бўйича Ўзбекистон жаҳонда 25-йирда турбиди.

Марказий Осиё мамлакатлари орасида эса биринчи погонани банд қилиган. Юртимиз ўшбу минтақадан турлича ғоят мураккаб, катта матливий, технологик ва бошқа ресурсларни талаб қиласидаги жараённи йўлга кўшишга ҳамма мамлакатлар ҳам қодир эмас. Ишлаб чиқарилётган автомobilлар сони бўйича Ўзбекистон жаҳонда 25-йирда турбиди.

Марказий Осиё мамлакатлари орасида эса биринчи погонани банд қилиган. Юртимиз ўшбу минтақадан турлича ғоят мураккаб, катта матливий, технологик ва бошқа ресурсларни талаб қиласидаги жараённи йўлга кўшишга ҳамма мамлакатлар ҳам қодир эмас. Ишлаб чиқарилётган автомobilлар сони бўйича Ўзбекистон жаҳонда 25-йирда турбиди.

Марказий Осиё мамлакатлари орасида эса биринчи погонани банд қилиган. Юртимиз ўшбу минтақадан турлича ғоят мураккаб, катта матливий, технологик ва бошқа ресурсларни талаб қиласидаги жараённи йўлга кўшишга ҳамма мамлакатлар ҳам қодир эмас. Ишлаб чиқарилётган автомobilлар сони бўйича Ўзбекистон жаҳонда 25-йирда турбиди.

Марказий Осиё мамлакатлари орасида эса биринчи погонани банд қилиган. Юртимиз ўшбу минтақадан турлича ғоят мураккаб, катта матливий, технологик ва бошқа ресурсларни талаб қиласидаги жараённи йўлга кўшишга ҳамма мамлакатлар ҳам қодир эмас. Ишлаб чиқарилётган автомobilлар сони бўйича Ўзбекистон жаҳонда 25-йирда турбиди.

Марказий Осиё мамлакатлари орасида эса биринчи погонани банд қилиган. Юртимиз ўшбу минтақадан турлича ғоят мураккаб, катта матливий, технологик ва бошқа ресурсларни талаб қиласидаги жараённи йўлга кўшишга ҳамма мамлакатлар ҳам қодир эмас. Ишлаб чиқарилётган автомobilлар сони бўйича Ўзбекист

ТЕМИР ЙУЛ

Ривожланган давлатлар иқтисодий тажрибасига ахамият қаратадиган бўлсак, уларда темир йўл транспорти тизими жуда ҳам юқори даражада ривожланган. Масалан, Франция ва Испания мисолида тезюорар темир йўлларнинг иқтисодий таъсири бўйича ўрганишлар, аксарият ҳолларда, темир йўл инфратузилмаси ўтган ҳудудларнинг аҳоли жон бошига тўғри келадиган ялпи ички маҳсулоти (ЯИМ) ҳажми ушбу давлатларнинг бошқа ҳудудларидағи бундай кўрсаткичларга нисбатан юқориоқ эканлиги аён бўлади.

Темир йўл терминаллари ҳудудни иқтисодий жиҳатдан давлатнинг бошқа минтақалари билан боғлиқлигини кучайтиради ва унинг атрофидаги иқтисодий фаолликни жонлантиришга, ҳудуддаги ишлаб чиқариш ҳамда хизмат кўрсатиш соҳаларига кўпроқ сармояларнинг киришига сезиларли туртки беради. Таҳлилларга кўра, темир йўл орқали бозорга киришнинг атиги 1 фоизга ошиши Германиядаги тегишли ҳудуднинг ЯИМни 0,25 фоизга ўсишига олиб келган. Ўсиш кўрсаткичи иқтисодий жиҳатдан авваллари мамлакатнинг бошқа минтақалари билан кучли боғлиқ бўлмаган хизматларга сизола көсаривсан бўлган.

шунинг билан бирга, темир йўл инфрату-
зилмасининг мавжудлиги тегишили худуд аҳо-
лиси бандлигини таъминлаш борасида бир
қанча имкониятлар яратиб беради. Жумладан,
кўпгина давлатлар бўйича ўтказилган таҳлил-
лар шуни кўрсатадики, темир йўл тизимида
яратилган бир иш ўрни, ўз навбатида, иқтисо-
диётнинг бошқа соҳаларида ҳам қўшимча бир
нечта иш ўринларини пайдо бўлишига олиб
келади. Шунингдек, аҳолининг мобиллик да-
ражасини, яъни кун давомида бошқа яқин ҳу-
дудларга бориб ишлаб келиш имкониятининг
яратилиши ҳам худуд аҳолиси бандлигини
таъминлашга ёрдам беради.

Яхши ривожланган шаҳарлараро ва ҳудудий тезорар ғимори тизими, шунингдек, мамлакатда туризм соҳасини янада ривожлантириш, ҳудудларнинг туристик салоҳиятидан самарали фойдаланиш имконини ҳам яратади. Масалан, мамлакатнинг турли чеккаларини ўзаро боғловчи 17 бекатдан иборат бўлган соатига камида 300 километр тезликда ҳаракатланувчи тезорар поездлар учун

мўлжалланган биргина Шинкансен линияларининг ишга туширилиши Японияда дам олиш саёҳатларининг 20 фойзга ошишига олиб келган.

саёҳатларининг 20 фоизга ошишига олиб келган.

Аҳоли мобиллигини таъминловчи серқатнов тезорар поездларга мўлжалланган ҳамда шаҳар жамоат транспорти инфратузилмасига самарали интеграция қилинган ҳудудий темир йўллар тизими катта шаҳарларнинг ривожланишига ҳам ижобий таъсир кўрсатиши мумкин. Жумладан, йўловчиларни ташиш вақтининг сезиларли дараҷада қисқариши ва хизмат сифати ўсиши аҳолининг темир йўл транспорти воситасида ўзи истиқомат қилиб турган ёндош шаҳарлардан ишга қатнашига имкон беради. Бу эса, ўз навбатида, метрополия бўлган шаҳарнинг доимий аҳолиси сонини жуда ҳам тез суръатларда ошиб кетиши ва бу ҳолат келтириб чиқариши мумкин бўлган салбий оқибатлар (масалан, уй-жой нархларининг линаётганини эътироф этишимиз лозим. Утган 30 йил давомида мамлакатимизда 3000 километрга яқин темир йўл янгитдан курилиб, қайта тикланди, темир йўлларнинг 3000 километрдан ортиқ қисми эса электрлаштирилди. Жумладан, Навои – Учқудук – Султонувайстоф – Нукус, Тошгузар – Бойсун – Қумкўрғон темир йўллар, МДҲ ҳудудида узунлиги бўйича ягона бўлган 19,2 километрли Қамчиқ темир йўл туннели, Амударё орқали 423 метрли янги темир йўл-автомобил қўшма кўприги каби объектларнинг курилиши ва ишга туширилиши натижасида мамлакатимиз турли ҳудудларни бир-бири билан боғловчи яхлит темир йўл инфратузилмасини яратишга эришдик. Бугунги кунга келиб, мамлакатимиз темир йўлларининг умумий узунлиги 7,5 минг километрдан ошиди.

Сии скілділар (масалан, үй-жай нархларынның кескін күтарилиши, шаҳар коммунал ва бошқа ижтимоиي инфраузилмаларга тушадиган ортиқа босым) таъсирини юмшатыш имконини беради.

Шаҳар жамоат транспорті билан интеграциялашган ҳудудий темир йүллар шаҳарларда шахсий автомобиллар сонини камайтириш ва тегишлича автомобиллар ҳаракатланиши ва уларни тұтқаб туриши билан боғлиқ инфраузилмаларга йұналирилған ҳаражатларни камайтириш, улар үрнігә шаҳарларда құшымча машиның ва яшил ҳудудларни барпо этиш имкониятын яратади. Бу жиһатдан темир йүллардан фойдаланыш, шунингдек, атроф-мухиттің заарарлы таъсириң ҳам сезиларлы даражада қысқартыришга олиб келади. Зеро, қуруқликдагы транспорт воситалары ишлаб чиқарадын иссиқхона газы (CO_2) умумий ҳажмининг атиғи 0,2 фоизи темир йүл транспортінің хиссасынан тұрғы келади. Автомобиллардан поездларға үтиш нафақат углерод изини камайтирады, балки йүллардагы тирбандлық ҳамда йүл-транспорт ҳодисалари сони ҳам камайтишига олиб келади.

Демек, темир йүл инфраузилмасини ривожлантириш мамлакатимиз иқтисодиеті ҳажминиң сезиларлы даражада ошириш, шунингдек, ҳудудларимизни ривожлантириш, улар үртасидаги иқтисодий ҳамкорлықнан күчайтириш ҳамда миллий иқтисодиётимизни жаһон бозорларында интеграциясини күчайтиришда мұхим ахамият касб этади.

Бир қатор шаҳарларимиз үртасида тезорар поездлар қатнови йўлга қўйилди ва бундай йўналишлар кўлами кенгайиб бормоқда. Ушбу шаҳарлараро йўналишларда соатига 250 километр тезлиқда ҳаракатланиш имкониятига эга бўлган “Talgo 250” русумли тезорар поездлардан фойдаланилмоқда. Айрим таҳлилларга кўра, Ўзбекистон темир йўл тизимида юқори тезлиқда ҳаракатланувчи поездлардан аҳолининг 9 фоизи фойдаланади. Бу ўринда, 2025 йилдан бошлаб айрим ҳудудий темир йўл қатновларида ҳам янги тезорар электропоездлардан фойдаланиш бошланганини қайд этиб ўтишимиз лозим. Умуман олганда, мамлакатимизда тезорар поездлар сонини ошириш ва улар мўлжалланган темир йўллар инфраузилмасини ривожлантириш бўйича тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Ушбу йўналишдаги саъй-ҳаракатларимиз натижаси ўлароқ бугунги кунга келиб темир йўл транспортида кунига ташиладиган йўловчиликтарнинг ўртача сони 27 минг кишига етди. Юқ ташишда ички бозордаги маҳсулотларнинг 5 фоизи, экспортта йўналирилған маҳсулотларнинг 45 фоизи темир йўл орқали ташилмоқда. Шунинг билан бирга, иқтисодиетимизни янада ривожлантириш учун юқоридаги кўрсаткичларни яна бир неча баробар оширишимиз талаб этилади. Бунинг учун биз нафақат янги йўлларни куришимиз, балки шаҳарлараро ва ҳудудий йўналишлардаги қатновлар сонини ҳам бир неча карра кўпайтишимиз лозим

ва бундай имкониятга эгамиз. Биргина мисол ахолиси 9 миллионга яқын бүлган Швейцарияда ҳар куни темир йүл транспорти хизматидан тахминан ўрта ҳисобда 1,4 миллион киши фойдаланади; шунингдек, ички бозордаги маҳсулотларнинг тахминан 38 фоизи темир йўллар орқали ташилади.

тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонуни қабул қилиниши бўлди. Ушбу қонун 2025 йилнинг 1 январь кунидан кучга кирди. Янги таҳтиридаги қонун билан темир йўл транспортида йўловчи ташиш хизматини янада ривожлантириш, ушбу соҳада соғлом рақобат муҳитини яратиш, тизимга хусусий секторни кенг жалб қилиш, йўловчиларга юкори даражада хизмат кўрсатилишини таъминлаш имкониятларини оширишда нодавлат сектори иштироқини рафбатлантириш мақсадида темир йўллар соҳасида давлат-хусусий шериклик асосида лойиҳаларни амалга ошириш нинг хукуқий асослари яратилди. Янги қонун хужжати йўловчи ва юкларни хавфсиз ташишга бўлган эҳтиёжларни қаноатлантиришга ва хорижий инвестицияларни соҳага кенг жалб этиш, темир йўл транспорти ҳамда халқаро ташуввлар соҳасида ҳамкорликни такомиллаштиришга хизмат қиласди.

Амалга оширилаётган ислоҳотлар замирида темир йўл инфратузилмасини янада ривожлантириш, қўшни давлатлар темир йўллари билан боғлиқликни кучайтириш натижасида иқтисодиётимизнинг тез суръатларда ўсишини, ҳудудларимиздаги иқтисодий фолликни ошириш орқали аҳолимизнинг яшаш шароитларини янада яхшилаш, Ўзбекистон темир йўлларини трансмінтақавий транспорт коридорларининг энг муҳим бўғини сифатида ўрин эгаллашини таъминлаш мақсадлари мұжассам.

жассан.

**Умид ЯКУБХОДЖАЕВ,
Олий Мажлис Қонунчиллик палатасы
депутати, O'zLiDeP фракцияси аъзоси**

ЎЗБЕКИСТОН ФЕРМЕР, ДЕҲҚОН ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА ТОМОРҚА ЕР ЭГАЛАРИ КЕНГАШИ

халқыныңни ба түккәдес түрлөрүнүңни күз көрүүгүндөк асраб-аваидашың түрлүүдө

Ватаниннан чустакиллини, халкимизнин түрө ба осогийнтаа хэйти.

сархадларымыз дахлосуну түнү күн хамитта ишончылык күйларда эканина заррага чибхалыштайдык. Чүнкү сиз, азырлар биринчи деңгээ миссташкан қайғонсиз.

“Хайл өн арчында үйл танил үйл жөнүлдүү” деген энэ түштүүнүү

хәётарың исбеттү асмана шы

*Сөз бүлгүнүү, омон бүлгүнүү, эзгу ниятлариниң
хөгжөөнүүсүнүү!*

Такъка искаже, че добра бъдеша!

“САМАРҚАНД СУВ ТАЪМИНОТИ” АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

*14 январь – Куролли кучлар ташкил этилганининг
33 йиллиги ва Ватан ҳимоячилари куни муносабати
билин олижаноб, жонажон халқимизни ҳамда муқаддас
қасамёдига содик қолиб, масъулиятли ва шарафли
бурчини ерда ҳам, кўкда ҳам ҳалол адо этаётган мард,
баҳодир ва довюрак ҳарбийларимизни чин
юракдан қутлайди!*

*Барчангизга оилавий хотиржамлик,
мустаҳкам соглик,
омад ҳамиша ёр бўлсин!*

